

5 באוקטובר

לכבוד:

מפקד משטרת מחוז ש"י
ניצב שלמה קעטבי
באמצעות פקס מס':
02-6279297

לכבוד:

אלוף פיקוד המרכז
אלוף גדי שמני
באמצעות פקס מס':
02-5305741

שלום רב,

המועצה הציבורית:

הנדון: אכיפת החוק בתקופת מסיק הזיתים

מסיק הזיתים יחל השנה באמצע חודש אוקטובר. לפי החוק הבינלאומי ופסיקת בג"ץ, על כוחות הביטחון מוטלת החובה לפעול באופן אקטיבי כדי לאפשר את קיום מסיק הזיתים הפלסטיני בגדה המערבית. בעת המסיק בשנת 2006, צה"ל ומשטרת ישראל לא עמדו בחובה זו במספר תחומי מפתח, כאשר הליקויים החמורים ביותר התגלו בתחום אכיפת החוק על אזרחים ישראלים ששיבשו את המסיק. בכל התקריות שתיעד "יש דין", בהן השתמשו אזרחים ישראלים באלימות כלפי המוסקים הפלסטינים, חיילי צה"ל עמדו מנגד. התנהלות זו משתלבת בדפוס רחב יותר של אכיפה לקויה, שכולל הימנעות מביצוע מעצרים וחיפושים ב"זמן אמת" וכישלון במיצוע החקירה הפלילית לאחר האירוע.

שולמית אלוני

מיכאל בן יאיר

שלמה גזית

רות דין

מיכל זמורה-כהן

שלמה (צ'יץ') להט

על בסיס דו"ח שבחן את אירועי המסיק אשתקד, "יש דין" קורא לכם להערך לתקופת המסיק השנה על ידי נקיטת מספר צעדים:

פול קדר

יאיר רוטלוי

(א) לאכוף בתקיפות את החוק כלפי אזרחים ישראלים המשבשים את המסיק. בכלל זאת, על חיילי צה"ל להתערב להפסקת תקריות מסוג זה, ובמיוחד באירועים אלימים. לעצור ולמצות את הדין עם האזרחים הישראלים מפרי החוק. ככלל, נראה כי אכיפת החוק על אזרחים ישראלים במהלך המסיק תואמת לדפוס הכללי של אוזלת יד והימנעות מטיפול יסודי בעבירות. התגובה המיידית לעבירות שבוצעו ע"י אזרחים ישראלים נגד המוסקים הייתה רפה ביותר וחקירות המשטרה ביחס לעבירות שבוצעו במהלך המסיק לא הניבו תוצאות.

(ב) לתכנן מראש את הערכות צה"ל כדי לאפשר גישה מקסימלית לשטחים בהם מתבצע המסיק, כולל הסרה או פתיחה של מחסומים וחסומות פנימיות במידת הצורך. צה"ל קיים רק באופן חלקי את חובתו החוקית לאפשר לחקלאים גישה לאדמותיהם בעת המסיק אשתקד. במהלך המסיק, דווחו לחדר המצב של יש דין 9 מקרים בהם עוכבה או נמנעה גישת מוסקים לאדמתם ע"י חיילי צה"ל, מחסומים או בשל הימנעות מפתחת שערים במכשול ההפרדה.

(ג) להגביר הטמעתן של החובות המוטלות על הצבא בדרגי השטח. כולל תדרוכים בעל פה, שיכללו גם את החובה לבצע מעצרים של אזרחים ישראלים החשודים בעבירות, ובמיוחד בפעילות

אלימה. גם בנושא אבטחת החקלאים מפני התנכלויות, צה"ל קיים את חובותיו רק באופן חלקי, זאת בניגוד לפסיקת בג"ץ, לפיה יינתן ליווי צבאי לאורך כל תקופת המסיק.

(ד) לפסוק בסכסוכי אדמות (נוהל "הקפאת מצב") במהירות וביעילות שימנעו שיבוש המסיק. עפ"י הנוהל, עבודת המסיק הייתה אמורה להיעצר בזמן שיתקיים בירור ראשוני ע"י המנהל האזרחי. בירור זה היה אמור להימשך עד 72 שעות, כך שאם יעלה שאין בטענות ממש, יהיה ניתן לחדש את עבודת המסיק טרם סיום העונה. על אף החששות, קודם לעונת המסיק, כי יהיה מספר רב של טענות בעלות מצד אזרחים ישראלים, נמנו עשרה אירועים ממין זה בלבד. למרות מיעוט האירועים, הבירור הראשוני הושלם בתוך מסגרת הזמן המובטחת במקרה אחד בלבד, וזאת לטובת האזרח הישראלי שטען לבעלות על הקרקע.

(ה) לגבש תוכנית מפורטת גם להערכות מחוז ש"י במשטרת ישראל, שתכלול נדבך של תגובה מיידית ומהירה לתלונות בזמן אמת, כולל ביצוע חיפושים. בפועל, התגובה לאירועי התנכלות שהתרחשו במהלך המסיק, הייתה לא הולמת, במיוחד בכל הקשור באירועים אלימים.

לאור הכשלים באכיפת החוק בתקופת המסיק בשנה שעברה, והפגיעה בחקלאים ויבולים פלסטינים בתקופה האחרונה, אנו קוראים לכם לאמץ את ההמלצות המצורפות ולהנחות את דרגי השטח והפיקוד לפעול לאורך. במטרה להבטיח את קיום המסיק כסדרו מוטלת עליכם החובה והאחריות למנוע פגיעה בחקלאים הפלסטינים במהלך המסיק ולמצות את הדין עם העוברים על החוק כפי שעולה ממחוייבותיה של מדינת ישראל בהתאם למשפט הבינלאומי ולחוקיה-שלה. כל-זאת במטרה לשמור על זכויות האדם של התושבים הפלסטינים הנתונים לשליטתנו.

מיכאל ספרד,

יועץ משפטי, יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם

העתקים:

שר הביטחון, מר אהוד ברק

יועמ"ש איוש, אלוף משנה שרון אפק

יועמ"ש מחוז ש"י, סגן ניצב יהונתן להב